

Харківський УНІВЕРСИТЕТ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківському ордену Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 35 (909)

Субота, 16 листопада 1957 р.

Ціна 20 коп.

У СВЯТКОВИХ КОЛОНАХ

Ти не встиг ще прокинутись сьогодні, а вже відчуваєш, що день, який наступив, — незвичайний, світлий і радісний. І тоді ти поспішаєш вийти назустріч цьому дню.

І ти йдеш... Простуєш знайомими, улюбленими вулицями, бачиш полум'я Жовтня і на прапорах, що прикрашають фасади будинків, і на обличчях незнайомих тобі людей, що, як і ти, вийшли на демонстрацію. Ти також поспішаєш до своєї організації з величною назвою: Харківський університет.

А тут вже зібралося чимало народу: студенти, викладачі, службовці. Не вперше сходяться вони на вулицю Трінклера, щоб розпочати звідси свою святкову путь. Але це свято особливе, ювілейне. І тому такі веселі й урочисті люди, такі радісні їх обличчя, такі теплі, теплі вітання, потиски рук. Колонна шикуються. У неї — святковий вигляд, вона — лице університету.

Ти стоїш всередині колони і бачиш навколо себе співкурсників, товаришів по факультету, своїх друзів. Попереду — твої шановні викладачі, професори, які давали тобі і ще даватимуть ба-

гато цінних і корисних знань. Навіть через кілька років після закінчення університету ти будеш з вдячністю згадувати їх. А над тобою шумлять багряні знамена Жовтня, який дав тобі все: і щастя жити в країні Рад, і освіту, і університет. Стяги, транспаранти, портрети керівників Комуністичної партії та уряду — це є в твоїй колоні і те ж саме бачиш ти в інших колонах, бо народу дороге все, що дороге й для тебе.

Ось знамена і транспаранти попереду заколихались: колонна рушила. Всі відразу намагаються стати в шеренги, не припиняючи ні пісень — які наслідок святкового настрою і студентського зав'язання, ні розмов про те, де збирається провести вечір 7 листопада.

Лунає пісня геологів про улюблену професію, про цікаві походи розвідників надр. У відповідь їй народжується і проноситься по колоні марш філологів-ентузіастів:

С песнею заборною
В школы просторные
Мы понесем
Великий русский язык!

Як хороше і весело проходить час! На коротеньких зупинках ча-

стина колони кружляє парами в танці; під завзятий наспів частівки, сміючись, якась дружна група географів чи геологів водить хоровод. Ось над колоною покотилася красива повітряна куля і багатьом захотілося, стрибнувши, дістати її.

Наближається найурочистіший момент: голова колони підходить до трибуни. Привітанням зустрічають керівники області і міста емблему ХДУ з портретом О. М. Горького, за якою йдуть наші китайські друзі, що вчаться на фізматі: студенти-відмінники і чудові друзі. Гучним «Ура!» відповідає колонна на ці теплі привітання.

І ось пройшли площу. Здається, демонстрація закінчена. Але йдуть і йдуть нескінченим потоком колони за колонами — це радянські люди, трудящі нашого міста разом з усією країною, разом з Москвою, демонструють свої видатні успіхи, яких досягли вони, зустрічаючи 40-у річницю Великого Жовтня. І радісно стає від думки, що й ти, який вдвоє молодший від Жовтня, маєш безпосереднє відношення до перемог своєї Вітчизни!

Наукова сесія філологів

На честь 40-х роковин Жовтня на філологічному факультеті відбулась об'єднана наукова сесія Харківського державного університету та інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР. В ній взяли участь провідні діячі радянського українського літературознавства, знавці історії української літератури професор академік О. Білецький, академік М. Гудзій, член-кореспондент академії наук Т. Крутікова, старший науковий співробітник інституту літератури Л. Новиченко та інші.

З великою увагою прослухали студенти та викладачі філологічного факультету доповіді про розвиток українського літературо-

знавства за 40 років (доповідач О. І. Білецький), про вивчення стародавньої літератури XVIII століття за 40 років (М. К. Гудзій), про 40-річний славетний шлях радянської української літератури (Л. М. Новиченко) та інші. Зацікавила присутніх і доповідь «Соціалістичний реалізм — основа художніх поглядів радянського суспільства», зроблена завідувачем відділом теорії літератури інституту Академії наук М. З. Шамотою.

З цікавими доповідями, ре-

зультатами наукових робіт, виступили на конференції викладачі М. І. Кенігсберг, М. В. Черняков та інші.

З хвилюючим словом «КПРС — натхненник і організатор перемоги Великої Жовтневої соціалістичної революції» перед присутніми виступив секретар обкому КП України А. Д. Скаба.

Коло 20 студентів-філологів взяло участь у підготовці доповідей на сесію студентського наукового товариства.

Працювали по-студентськи

На честь 40-ї річниці Жовтня комітет комсомолу ухвалив оголосити подяку

III-му курсу радіофізичного факультету за роботу на тра-

руками студентів було підготовано 170 ям, висаджено 250 дерев і окопано 300.

ДО НОВИХ УСПІХІВ В ІМ'Я РІДНОЇ ВІТЧИЗНИ

КОЛЕКТИВ УНІВЕРСИТЕТУ ДІЛОМ
ВІДПОВІДАЄ НА ЗВЕРНЕННЯ
ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Хай міцніше наша країна!

Ювілейна сесія Верховної Ради СРСР і Звернення до народів Радянського Союзу підсумували величезні успіхи, досягнуті нашим народом під керівництвом Комуністичної партії і Радянського уряду.

Тисячі і тисячі простих радянських людей наша рідна народна влада підняла до творчості. Інженерами, агрономами, лікарями, вченими стали вчорашні робітники і колгоспники, їхні діти. І це — свідчення величезних історичних перетворень.

Хай п'яте десятиріччя нашої держави буде десятиріччям ще більшого розквіту Соціалістичної Батьківщини!

Ми, працівники науки, з готовністю помножимо свої зусилля для зміцнення могутності країни соціалізму, для її подальшого процвітання!

Член-кореспондент АН УРСР, проф. О. І. АХІЄЗЕР,
завідуючий кафедрою теоретичної ядерної фізики.

Захоплюючі перспективи

З великою патріотичною гордістю зустріли студенти разом з усім народом Звернення Верховної Ради, матеріали сесії.

У доповіді тов. Хрушова на ювілейній сесії Верховної Ради СРСР показані нові грандіозні перспективи, що відкриваються перед нашою Батьківщиною у розвитку промисловості та сільського господарства. Це — радісні перспективи.

Іде п'яте десятиріччя Радянської влади. Ми щасливі, що у великих майбутніх справах народу вже буде наша трудова частка, наш внесок і не у вигляді хороших оцінок (хоча й це важливо), а у вигляді конкретних справ. Адже п'яте десятиріччя — початок нашого самостійного шляху, шляху радянського спеціаліста. Як хочеться пройти його достойно свого великого народу, своєї партії, своєї влади.

М. ЦУМАНЕНКО,
студент V курсу історичного ф-ту.

Будемо працювати ще краще

Радісно зустрів радянський народ 40-річчя своєї влади. А зараз на заводах, у колгоспах, в установах знов панує трудове піднесення. Викликано воно Зверненням ювілейної сесії Верховної Ради СРСР до народів Радянського Союзу.

Кожна радянська людина безмежно пишається величезними перемогами своєї соціалістичної держави за 40 років її існування. У відповідь на Звернення кожен, яку б посаду він не займав, постарается збільшити свій внесок у подальше піднесення і розвиток народного господарства.

Ось наша посада — вже на що скромна — чергуємо біля книг. Але й без нас не міг би працювати університет, не йшла б нормально самостійна робота студента. І хочеться працювати краще, якісніше, щоб всіляко сприяти поліпшенню умов самостійної роботи студента, майбутнього радянського спеціаліста.

Г. ЛАНГМАН, А. ЛУНДИНА, Н. ДРОЯРОНОК,
А. ПОНІРОВСЬКА, працівники учбової бібліотеки.

НА КНИЖКОВІЙ ФАБРИЦІ

Четвертокурсники філологічного факультету побували на Харківській книжковій фабриці ім. М. В. Фрунзе. Це підприємство обладнано новими друкарськими машинами, всі транспортні роботи механізовані.

Екскурсанти прослідкували процес створення другого тому «Антології української літератури» під редакцією М. Рильського.

З кольоровим тисненням, крім «Антології», друкувались «Вибрані твори» Катаєва, повість Мордовцева «Знаменне времени» та інші книги. Всього за день фабрика випускає 100 тисяч екземплярів книг.

Побачили ми багато цікавого. Буде що розповісти своїм майбутнім учням про народження книги.

С. МИРОЖЕНКО, студент IV курсу російського відділення.

Подарунок читачам

Велику, розгорнуту виставку на 30-х стендах приготували співробітники ЦНБ до 40-річчя Жовтня. Багато ініціативи, винахідництва і кропіткої праці вклали вони у підготовку цієї виставки.

І ось біля входу в приміщення читального залу розташовані, один за одним, стенди з книгами, журналами, газетами, ілюстраціями. Діапазон питань і подій, відображених на виставці, дуже широкий. Тут і відображення в літературі всевітньо-історичного значення Жовтня, і періоди реконструкції народного господарства і побудови соціалізму в нашій країні, досягнення радянського народу на шляху до побудови комуністичного суспільства.

Ця виставка — цінний подарунок відвідувачам бібліотеки.

НА ФІЛОСОФСЬКИХ СЕМІНАРАХ У БІОЛОГІВ

Для вивчення питань марксистсько-ленінської філософії на філологічному факультеті з минулого року організовані два філософських семінари, в роботі яких беруть участь майже всі комуністи і 35 безпартійних викладачів, старших лаборантів і асистентів факультету.

Минулого учебного року один з семінарів працював над темою «Діалектичний матеріалізм про закони об'єктивного світу», а інший вивчав основні закони матеріалістичної діалектики. На закінченнях, як правило, змістовні і глибокі доповіді членів семінару докладно обговорювались.

Перші заняття в поточному році були присвячені вивченню тез відділу пропаганди ЦК КПРС «До 40-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції». Жваве обговорення тез супроводжувалось прикладами з власного дос-

віду роботи, спогадами членів нашої парторганізації, серед яких немало комсомольців початку 20-х років.

Робота семінарів у переджовтневі дні була доповнена лекцією доцента Б. Г. Пільвермана «Вплив Великої Жовтневої соціалістичної революції на історичну долю людства» і яскравими спогадами, з якими виступив на нашому факультеті член КПРС з 1917 року, учасник громадянської війни на Україні Я. С. Блудов.

З початку цього року на семінарах серйозно обговорювались напрямки подальшої роботи. Було вирішено конкретизувати тематику з метою допомоги учасникам семінарів філософськи осмислити основні проблеми сучасного природознавства. Вже розпочалось вивчення філософських питань сучасної біології. Такий вибір тематики зустрів великий інтерес з

боку комуністів: учасниками семінару стали члени партії, які раніш самостійно вивчали марксистсько-ленінську теорію (проф. В. М. Нікітін, доц. В. М. Петров, доц. В. І. Махінко).

Зараз учасники семінару, яким керує доц. І. Л. Бейгель, готуються до занять по темі «Форми якісних змін у живій природі». У другому семінарі, яким керує старший викладач Є. Г. Гавриш, на наступних заняттях буде розбиратися тема «Характер протиріч у розвитку живої природи».

Активне обговорення обраних тем з використанням багатого ілюстративного матеріалу сприятиме ідейному зростанню учасників семінарів, конкретизує та загострює марксистсько-ленінське філософське озброєння комуністів-біологів.

Г. ШКОРБАТОВ,
доцент.

ПРО СПРАВИ КОМСОМОЛЬСЬКІ

ЗА ВОГНИК, ТОВАРИШІ АКТИВІСТИ!

Збори, як правило, відбуваються на хімічному факультеті за стандартом: звітує секретар бюро факультету (в цей час мало хто слухає), потім виступають з десятком комсомольців в обговоренні, (більшість з заготовленими «шпаргалками») і т. ін. Робота бюро визнається задовільною, обирається новий склад, який теж буде потім звітувати...

А чому б комсомольському бюро не розповісти комсомольцям про свою роботу в середині року, чому б замість того, щоб сухо перелічувати все зроблене, не зосередити увагу комсомольців на найбільш важливих питаннях? Ми певні, що і ставлення комсомольців до зборів у такому випадку було б іншим.

Несерйозно іноді проходять і курсові збори. Важливе питання може бути обійдено стороною, а менш важливі — обговорюються по годині. Так, на зборах IV курсу довго обговорювались питання, чи складати знаки з іноземної мови до 40-ї річниці, чи не складати. Розгорілися палкі суперечки. Поговорили, ні до чого не домовились, а час втратили.

Але багато ще залежить від членів бюро. У зв'язку з цим можна навести, як приклад, одну непогану справу, яку зробило нове бюро на допомогу першокурсникам. Провели зустріч з студентом IV курсу Кругляком, відмінником навчання. Йому поставили багато питань про організацію дня, про підготовку до семінарів тощо. На другому курсі можна часто бачити членів бюро, які цікавляться справами курсу, допомагають розібратися в складних питаннях. Часто заходить на перший курс секретар бюро факультету Олександрова. Але так повинні робити всі члени бюро, а не тільки секретар.

Ми певні, що коли всі комсомольські активісти по-справжньому, по-комсомольськи поставляться до своїх обов'язків, серйозно подумавши, як краще організувати комсомольське життя на факультеті, результати будуть дуже хороші.

А. КРАВЧИНА,
Є. ЛІДОВА.

Якість педпрактики в школі вирішує вчитель, нехай він і керує нею*

«Інструкція педагогічної практики студентів державних університетів», затверджена Міністерством вищої освіти СРСР, вимагає, щоб студент — практикант протягом 6-ти тижнів перебування в школі ознайомився з досвідом навчально-виховної роботи школи й вчителя зі свого фаху та досвідом роботи класного керівника, комсомольської, піонерської і учнівської організацій свого класу. Крім того, він має провести шість заміських уроків і весь час допомагати класному керівникові.

Організацію і керівництво цією роботою студентів-практикантів інструкція покладає на університетського керівника практики, що відповідає за загальну організацію і проведення практики, факультетських керівників практики, що безпосередньо організують і керують практикою студентів окремих факультетів, групових керівників-методистів, що керують і відповідають за всю роботу групи практикантів, прикріплених до школи, членів кафедри педагогіки, яка здійснює загальне навчально-методичне керівництво педагогічною практикою, і, нарешті, директорів і завучів шкіл та вчителів і класних керівників.

Така організація керівництва педагогічною практикою вимагає від університету 23—25 штатних одиниць і коштує державі понад 1 мільйон крб. на рік. Понад по-

ловина цієї суми припадає на оплату методистів, керівників практики.

Тимчасом, як показує досвід організації й проведення практики в університеті, студенти-практиканти свої завдання можуть з успіхом виконувати й без керівників-методистів. Закономірним є те, що при наявності належної теоретичної, педагогічної і методичної підготовки, одержуваної студентами на факультеті, якість їх навчально-виховної роботи визначає, насамперед, кваліфікація і досвід вчителів, до класів яких студенти прикріплені. Якість практики в школі вирішує вчитель, його уроки, його робота з практикантами. Хто, як не вчитель, може найкраще ознайомити студентів з досвідом проведення уроків і навчити їх практично проводити? Хто, як не вчитель, може найкраще ознайомити з досвідом виховної роботи і навчити її проводити? Так чому ж не доручити цим вчителям і саме керівництво роботою студентів-практикантів в школі?

Успішно передають свій досвід студентам-практикантам вчителі міста. Невипадково, наприклад, деканат історичного факультету в зв'язку з гравідами відрадянження методиста доц. Рибалки звинувачує за можливе доручити керівництво його групою вчителів школи. І не помилився.

Досвід проведення практики переконливо доводить, що вчителі — це безпосередні носії педа-

гогічного досвіду — передають студентам його набагато краще, ніж люди зі сторони, що до того ж далеко не завжди знають школу. Адже не секрет, що протягом післявоєнних років кафедри, прагнучи забезпечити потрібну кількість годин «для навантаження», виділяли досить часто для керівництва практикою практиків, що не мали методичної підготовки й досвіду роботи в школі, як того вимагає інструкція МВО. Ці «керівники», виступаючи в ролі статистів і лише в кращому разі повторюючи сказане вчителем, не могли зрозуміти, вчителі студентів педагогічній майстерності.

Не позначається особливо на якості практики студентів і тенденція виділяти для керівництва практикою викладачів, асистентів і старших лаборантів, що стала набувати на деяких факультетах все більшого поширення після введення штатно-окладної системи, коли припинилася «погоня за годинами».

А скільки було випадків просто безвідповідального ставлення окремих методистів до роботи зі студентами, коли вони не систематично перевіряли конспекти, а то й зовсім не перевіряли їх, пропускаючи заміські уроки. І в цих випадках інтереси справи особливо не страждали, бо теж виручав учитель!

Зосередження безпосереднього керівництва роботою студентів в школі в руках одного вчителя

піднесе відповідальність вчителя за підготовку студентів-практикантів, а значить і покращить їх роботу зі студентами. Це піднесе також і відповідальність студентів, зокрема — за відвідування школи, бо вчитель, буваючи в школі повсякденно, точно обліковуватиме відвідування ними школи і своєчасно повідомлятиме деканат про пропуски, обов'язково відмічаючи це в характеристиках.

Керівники-методисти, на нашу думку, потрібні лише з іноземної мови, бо саме в період педагогічної практики вони правдять особливу велику роботу над мовою студентів.

Відмовлення від інституту керівників-методистів вивільнить тільки в університеті понад 15 штатних одиниць і заощадить до

600 тис. крб. на рік. Витрата 8—10% цієї суми на додаткову оплату вчителям за керівництво практикою в школі піднесе цю оплату до рівня, що стимулюватиме вчителів до кращої роботи (15 годин на студента). Це конче потрібно, бо тепер вчитель, виконуючи за інструкцією ряд важливіших обов'язків (ознайомлення студентів з планом навчально-виховної роботи, визначення для кожного практиканта теми шести уроків, консультація кожного студента в період підготовки до уроків, допомога у підготовці демонстраційного матеріалу, присутність на всіх уроках, участь у їх обговоренні, складання індивідуальної характеристики на практиканта), оплачується лише з розрахунку 8-ми годин на студента, що зовсім не заохочує вчителя краще працювати з практикантами.

Одночасно слід переглянути й норми оплати членів кафедри педагогіки, скоротивши їх на половину. За інструкцією членові кафедри записується за кожного студента 4 години, що зовсім не вимагається інтересами справи, вже не кажучи про те, що віддати ці 4 години просто неможливо. У вересні, наприклад, члени кафедри педагогіки мали віддати роботі в школі по 400—500 і більше годин. Чи можливо це?

Доручення вчителям безпосереднього керівництва роботою

Семестр у розпалі. На багатьох факультетах іде підготовка і складання лабораторних робіт. За цим заняттям і застав наш кореспондент студентів III курсу радіофізичного факультету.

С. Андренко та О. Молчанов напружено працюють, а І. Болабук та О. Бутяга вже сповіщають про досягнуте викладачеві О. О. Крикуновій.

студентів-практикантів в школі зовсім не призведе до якогось самопливу в практиці і не означатиме віддачі її «на відкуп». Університет керуватиме практикою через університетського та факультетських керівників, членів кафедри педагогіки та спеціальних кафедр, яким записується по 2 години за кожного студента-практиканта. Завдання полягає лише в тому, щоб уважно підбирати вчителів для роботи зі студентами й набагато краще, ніж до цього часу, — плановіше, конкретніше й оперативніше, — керувати роботою зі студентами-практикантами директорів, завучів, вчителів і класних керівників шкіл.

Значно краще мають працювати зі студентами також спеціальні кафедри, провадячи за твердим розкладом консультації для них і допомагаючи їм в обладнанні уроків научними приладами. Спеціальні кафедри і кафедра педагогіки мають провадити разом із учителями й прийом заміських уроків з педагогічної практики, суть, характер і методика проведення яких має стати предметом спеціального обговорення.

І останнє. Дехто, погоджуючись з тим, що практикою в школі можуть з успіхом керувати вчителі, вказує, що відмовлення від інституту керівників-методистів приведе до погіршення роботи університету з учителями шкіл. Таке побоювання не має під собою жодної підстави. Робота університету по підвищенню теоретичного рівня вчителів є важливим завданням всього професорсько-викладацького складу, не лише керівників-методистів. Вона має проводитись весь час і серед усіх вчителів, а не лише протягом кількох тижнів практики і тільки в школах, де відбувається практика. Тому-то ті, хто щиро цікавиться про поліпшення роботи вчених університету серед вчителів (яка, до слова сказати, є абсолютно недостатньою), мають дбати не стільки про збереження зайвих штатних одиниць, скільки про те, щоб на ділі покласти край безвідповідальному ставленню більшості кафедр університету до цієї роботи й організувати її за продуманим планом, що враховував би потреби підвищення рівня вчителів міста.

О. ТКАЧЕНКО, доцент.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

ПОЗДОРОВЛЯЄМО З ВЕЛИКИМ СВЯТОМ!

Напередодні свята 40-х роковин Жовтня редакція одержала листа від китайських студентів і аспірантів, що навчаються в нашому університеті.

— Ми, китайські студенти і аспіранти, що навчаємося у Харківському державному університеті ім. О. М. Горького, — писали вони, — поздоровляємо усіх студентів, викладачів, співробітників університету з великим святом. Радянський народ під керівництвом Комуністичної партії, великого Леніна вперше скинув владу капіталістів і створив першу Соціалістичну державу, відкривши нову еру в історії людства.

За 40 років Радянської елади ваш народ, що переміг численні труднощі, створив найпередовішу у світі соціалістичну індустрію та колективне сільське господарство, блискуче витримав суворі випробування війни, нагромадив багатий досвід боротьби за диктатуру пролетаріату і соціалістичне будівництво і зараз впевнено іде до торжества комунізму.

Радянський народ завжди подавав допомогу і братню підтримку народам Китаю і в тяжкі роки війни, і під час мирного будівництва соціалізму. У спільній боротьбі гартувалась і міцніла дружба між нашими великими народами.

Хай вічно процвітає ця дружба!

Величезні успіхи, досягнуті після XX з'їзду КПРС в усіх галузях економічного і політичного життя, ще раз переконливо довели перевагу соціалістичного ладу.

Ми щасливі, що маємо можливість навчатися в одному з найстаріших університетів України і в майбутньому віддати всі сили для зміцнення дружби і союзу наших народів.

У день великого свята бажаємо університету нових успіхів у справі просування вперед радянської науки, бажаємо усім товаришам успіхів в роботі.

Китайські студенти
та аспіранти,
що навчаються
у Харківському університеті.

Створити умови для занять духового оркестру

Студентський радіогуртожитку, що по проспекту Леніна, 20, слід було б більше турбуватися про культмасову роботу. В приміщенні клубу, де відбуваються заняття духового оркестру, завжди темно.

Ф. АНАТОЛЬЄВ.

Передова бригада мулярів-облицювальників на будівництві нової будови університету.

На фото: О. Гуторов (бригадир), П. Масалітін, А. Київська, А. Гребіннікова.

Фото О. ПІКОВЦЯ.

ЦЬОГО НЕ ПОВИННО БУТИ

Наприкінці жовтня відбувся вечір 4-х факультетів — хімічного, геологічного, географічного та радіофізичного. Зрозуміло, взяти в ньому участь бажали майже всі студенти. Але ...тільки половина студентів хімфаку одержали квитки. Очевидно, таке ж становище було і на інших факультетах. Виникає питання: для чого влаштовувати вечір відразу 4-х факультетів в одному приміщенні?

Може, декому здається, що мое зауваження трошки запізнилось, але, на мій погляд, воно своєчасне. Адже мало записати у протоколи, що вечір, тобто культмасовий захід, відбувся. Треба, щоб він приніс людям радість. Створюється враження, що наших профспілкових та комсомольських культкерівників саме це і не турбує.

Л. ЄВТІХОВА.

ПРОЦЕС НАВЧАННЯ У РОЗПАЛІ

Високі вимоги ставять до нас, першокурсників, фізико-математичний факультет. Для того, щоб стати його випускником, потрібно викласти чимало праці і наполегливості в навчанні. Це добре розуміють всі першокурсники. І до радісного відчуття, що ти студент університету, приєднується свідомість

про необхідність наполегливого навчання.

Зараз курс напружено працює. Поруч з вчорашніми десятикласниками, навчаються й такі, що прийшли на факультет з виробництва, або прослуживши у рядах Радянської Армії. І хоча всі впевнені, що невіднакова підготовленість — тимчасове явище, що

мине деякий час, і виробничники та демобілізовані війни наздогонять найбільш встигаючих зараз, як Гальперіна, Сузіков, Лівшица, Лебідь і інші, — та ми знаємо, що поки що цим товаришам потрібна допомога і всі готові її подати.

Деканат організував додаткові заняття з аналітичної геометрії, з ма-

тематичного аналізу. Влаштовуються спеціальні консультації. Процес навчання у розпалі. Трудова дисципліна 1-го курсу добра. Таких, хто не виконує завдань з будь-якого предмету, немає.

В. КОРОБОВ,
студент 1-го курсу
фізико-математичного
факультету.

САМЕ ЦЕ—ОСНОВНЕ ЗАВДАННЯ

ПІСЛЯ ВЕСНЯНОЇ сесії у багатьох студентів нашого курсу математичного відділення настрої були далеко не блискучі. Причини серйозні: тільки з математичного аналізу, одного з основних наших предметів, було одержано 36 двійок. Зимовая сесія минулого року закінчилась майже так само. У чому справа?

Історія «хвоста» розпочинається ще на початку семестру. Переконаний, що до іспитів ще далеко, студент з якоїсь причини пропустить лекцію, не виконає завдання, а потім ще раз, а потім, взявшись за третє завдання, побачить, що справитись з ним він вже не спроможний. Одні після цього нізміються по-справжньому за роботу, а інші — опускають руки.

Саме несистематичність у роботі, нерегулярне відвідування лекцій і відбилися на результатах сесії. Хіба Князев, Брюховецький, Кравченко, що вдрує складали аналіз і одержали «добре», Адарченко, який зумів через два тижні перекласти аналіз на «відмінно», хіба мали б вони погані оцінки, якби працювали систематично? Безумовно, ні.

Буває і так, що студент хоче вчитися, старається, але йому важко іноді розібратися самостійно у матеріалі, який подається на лекціях. Такому б вчасно допомогти, підтримати його, але... нерідко буває інакше. Товариш не попросить допомоги, а співкурсники самі не догадуються. Бабченко та Ломоносова, наприклад, відмовились від допомоги. Саме від них треба суворо, по-комсомольськи вимагати сумлінного навчання. Адже допомога не тільки в тому, щоб з'ясувати незрозумілий матеріал, але й в тому, щоб зуміти показати товаришу його помилки, допомогти вчасно їх виправити.

Однак торішнє комсомольське бюро курсу фактично нічого не робило в цьому відношенні. Влас-

не кажучи, робило... Викликає секретар бюро Шляхов комсорг 11-ї групи та наказує їй відчитуватись, чому стільки невстигаючих. А слід було б викликати на бюро самих невстигаючих, з ними побалакати або підказати комсоргу конкретно, що зробити.

І чи не тому Іра Церебеж вимушена була піти з університету, чи не тому втратили ми нещодавно ще одного нашого товариша Міну Левіцьку? Адже ось зуміли у 25-й групі (комсорг Л. Брук) налагодити товариську допомогу. І треба спитати у них, як вони це роблять.

Як працюють зараз наші студенти, чому навчив досвід минулих сесій? Майже нічому. Якщо зайти у фізматівські читальні, там не побачиш більше десятка наших товаришів. А чому? По-справжньому за роботу все ще не взялись. Свідчення цього — недавня консультація з математичного аналізу. На ній було присутніх лише 7 чоловік. І не тому, що все зрозуміло для інших, а тому, що не можна йти на консультацію, навіть не розкривши конспектів лекцій. Ось ще один факт. Недавно на лекції з вищої алгебри викладач поставив студентам декілька питань з метою перевірити, як вони оволодівають матеріалом. Більшість відповідала йому красномовним мовчанням; інші, заглядаючи до конспектів, намагались щось вимовити, і лише 2—3 студенти з усієї аудиторії зуміли дати більш-менш вірні відповіді.

Все це ще раз і досить наочно свідчить про відсутність систематичної самостійної роботи, про відсутність комсомольського контролю за цією роботою.

Адже саме боротьба за успішність — основне завдання комсомольської організації вузу. Л. БЕЗУГЛА, студентка II курсу фізико-математичного факультету.

КОМСОМОЛЬСЬКИЙ ПРИВІТ З ДОНБАСУ

Любі друзі, студенти Харківського університету! Ось вже пройшло півтора місяці з того часу, коли ми вперше ступили на донецьку землю, щоб чесно попрацювати на будовах Донбасу. За цей час багато чого взнали, фізично зміцніли і відчули, що пішли вірним шляхом. Тепер ми вам сердечно вдячні за те, що підказали нам, коли ми

не пройшли за конкурсом, цей правильний шлях.

Зустріли нас тут як рідних, друзів. Відразу ж забезпечили гуртожитком, спеодягом. Для нас, будівельників, відведено окрему дільницю, на якій розташовані свої їдальня, клуб, лазня, побутокмбінат. Це все побудовано харків'янами, що прибули з першим ешеленом на будівництво шахт. А зараз в клубі в свій телевизор, радіола.

Перший місяць ми заробили по 600 крб., а надалі сподіваємось заробляти більше. Прки що ми виконуємо різні роботи. Але по закінченні будівництва шахти можна буде йти або в саму шахту працювати, або на поверхні набувати одну з спеціальностей будівельника. Там видно буде. Але й зараз ми не забуваємо про заповітні мрії: готуємось до вступних іспитів в університет. Вже зараз потроху почали повтсрювати матеріал за програмою, склали спеціальний режим, якого суворо дотримуюмься.

Просимо вас, друзі, відповідати нам, розповідати про новини університетського життя. Ми ж — члени вашого колективу.

Наша адреса:

Ворошиловградська область, м. Ровеньки, провулок Чкалова 19:

П. Цеховському,
Л. Сальникову.

Потрібно і цікаво

Студенти-географи 1-го курсу вже включились в студентську наукову роботу факультету. Перше організаційне засідання гуртка першокурсників провела викладач фізичної географії О. В. Минаєва. Обрані староста і секретар, намічені і вже готуються цікаві теми — про запуск супутника, про Міжнародний Геофізичний Рік. Гуртківці прослухають цікаві повідомлення про дослідження Льодовитого океану та Антарктиди.

С. ШКАРІН,
студент 1-го курсу
географічного факультету.

Слідами наших виступів

„І так буває...“

Замітка «І так буває...», надрукована у 32 номері газети, розповідала про деяких студентів III курсу географічного факультету, які, щоб не бути присутніми на звітно-виборних профспілкових зборах факультету, сховались у підвал. Цей факт викликав обурення всіх комсомольців III курсу. На курсових комсомольських зборах, присвячених обговоренню замітки, вчинок Л. Воргуй, Е. Прокудіної, М. Зінковської та О. Вакуленко було суворо засуджено.

З метою покращання дисципліни на курсі, зміцнення колективу комсомольці запропонували провести збори на тему «Поговоримо про кожного», провадити курсові вечори відпочинку, випускати свою стіннівку.

«ХАРКІВСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»
Стор. 3. 16 листопада 1957 р.

Пам'ятаючи про наступну сесію

Активісти-другокурсники вже сьогодні пам'ятають і думають про наступну сесію, про успішне складання її. Ось чому такій суворій критиці піддали вони на своїх партійно-комсомольських зборах Капітана і Горбатука, Мойсеева та Романову, які несумлінно ставляться до навчання, пропускають лекції, семінари.

Збори в приклад цим студентам поставили Герасименка, Білоусова, Фоміна, Ковальова, що зразково виконують свої студентські обов'язки.

Увагу всім видам спорту

Цього року спортивна робота на історичному факультеті розпочалась з перших днів занять. Активну участь беруть у ній третьокурсники. Мільнер, Міхеев, Латишев входять в збірну факультету з волейболу. Наша збірна провела за цей час 5 зустрічей і тільки одну прогала. Не відстають від хлопців і дівчата — добре грають наші волейболістки Мосенцева, Мокра, Надоля, Татаренко, Пшенченко.

Трохи невдало виступали цього року баскетболісти, які з 3-х зустрічей виграли тільки одну. Але зараз вони наполегливо тренуються. На факультеті щойно закінчився шаховий турнір, в якому актив-

ну участь брала команда III курсу у складі Синельника, Патлаха.

Але ось такому чудовому виду спорту, як гімнастика, чомусь третьокурсники-історики не приділяють належної уваги. З усього курсу лише Ібрагімова тренується по 3-му розряду, а Радченко — по 1-му. Треба нашому фізоргу Борису Патлаху залучити більше студентів до роботи у гімнастичній, легкоатлетичній та інших секціях.

Є у нас такі студенти, наприклад В. Пальчик, які в свій час займалися спортом і досить вдало. А зараз з невідомих причин припинили заняття в секції. Повернути їх до спорту — теж важливе завдання нашого фізорга та його активу.

Л. КОВЧАК,
студентка III-го курсу.

Перші семінари пройшли погано

В групах III курсу історичного факультету розпочалися семінари з політекономії. І перше ж семінарське заняття виявило несерйозне, байдуже ставлення деяких студентів до цієї важливої дисципліни. Більшість з'явилась непідготовленою.

Як наслідок — на семінарі було нудно, йшов він мляво. Керівникам доводилось примушувати студентів висловитись. Але не всі погоджувались на це. Наприклад, категорично відмовились Соколовський, Рудківська. Дуже погано відповідав Зарубін.

Комсомольська організація курсу повинна з перших же семінарів вимагати від студентів сумлінного ставлення до оволодіння знаннями з політекономії, не тільки заради того, щоб потім не підраховувати «хвостів», а й з метою боротьби за досконале засвоєння марксизму-ленізму молодими радянськими фахівцями.

К. ЗІНЧЕНКО.

ЗА СУМЛІННЕ НАВЧАННЯ

Небагато пройшло часу з початку занять, а на першому курсі історичного факультету склався хороший колектив. Майбутні історики чимало вже пізнали нового, встигли захопитись улюбленими предметами, включились у громадське життя факультету. Багато з них прийшли в університет з виробництва. Саме вони подають приклад сумлінного ставлення до праці, приклад чіткої організації робочого часу тощо. Особливо слід відзначити В. Сташкову, М. Дегтяр, А. Полуктова, Г. Ціколіну, І. Купрій, які систематично відвідують лекційні і семінарські заняття. Їх завжди побачиш в учбових кабінетах, читальних залах. Активну участь у житті курсу беруть Меркулов, Усачов, Скотаренко, Гончаренко та інші.

Серьйозну увагу першокурсникам приділяє і комсомольське бюро. Все це добре. Але все ж перші місяці навчання показали і інше. Очевидно, на перший курс історичного факультету все ж таки потрапили випадкові люди, які не бажають навчатися, не люблять і не поважають товаришів, систематично порушують трудову дисципліну. Це — Вольянська, Міщенко Дородний і ще деякі.

Хто не готується до семінарів? Вони. Хто грубо ставиться до товаришів, особливо до дівчат? Міщенко. Хто не відвідує зборів, категорично відмовляється від громадських доручень? Дородний, Міщенко. Знов-таки Дородний, Міщенко, Вольянська та ще їхні вірні прибічники Шервердіна, Сіфурова, Капустін систематично не відвідують занять. Саме ця групка запізнюється на недільник... Чи не варто вже зараз, щоб не панькатися всі 5 років, поставити перед ними ультиматум — або змініть свою негідну поведінку (тільки по-справжньому, відверто), або звільніть чужі місця.

М. ВІКТОРОВ,
З. КОЛГІНА.

ІНОЗЕМНУ МОВУ ВИВЧАТИ СЕРЬЙОЗНО

Історичний факультет вже ряд років вважається одним з кращих в справі вивчення іноземної мови. Багато студентів, що займаються історією середніх віків, слухають курси при кафедрі середньовічної історії, серйозно вивчають іноземну мову, використовуючи ці знання у своїх дипломних та курсових роботах.

Джерела французькою, італійською, німецькою, латинською мовами використав випускник Л. Баткін для своєї дипломної роботи «Соціально-політична боротьба у Флоренції наприкінці XIII і на початку XIV віків та ідеологія Данте».

11 монографій і статей на німецькій мові проробив, готуючись до захисту диплому, випускник В. Калмиків. Можна назвати ще декілька прізвищ, наприклад: В. Бадян, В. Конарева, В. Сидоров та інші.

Часто бачать у бібліотеці п'ятикурсника Д. Мозгового. Він готує дипломну роботу про епоху великих географічних відкриттів і без знання німецької мови йому не обійтись. Цікаву тему — про альбійські війни у Франції — обрав І. Обло-

мей. Але щоб написати її по-справжньому, треба використати французькі джерела.

Серйозно і глибоко вивчають іноземну мову, вже зараз використовуючи іноземні джерела, студенти II курсу Б. Патлах, В. Руденко, Л. Ковчак, С. Бабенко, С. Одягайло, четвертокурсники Т. Ігнат'єва та інші.

Зараз перед студентами стоїть завдання — навчитися не тільки читати, але й вільно розмовляти іноземною мовою. Викладачі не шкодують для цього ані сил, ані часу. Справа за самими студентами. Це добре розуміють другокурсники Дмітрієва, Лісовицький, Лівшиц, Ковальов, Селезнякова, Лосев та інші. А ось Павленко, Романова, Мамалуй повинні серйозно зайнятися, щоб наздогнати товаришів.

Зовсім погані справи з іноземною мовою у другокурсників Капітана та Горбатука. Лекцій, практичних занять вони майже не відвідують, домашніх завдань не виконують. Справа не тільки в тому, що їм загрожує двійка, а й тому, що самі себе в неучі записують.

В. МАКОГОНОВ.

БЕРЕМО УЧАСТЬ В ЕКСПЕДИЦІЇ

Кожного року Північно-Донецька археологічна експедиція ХДУ провадить розвідку і розкопки для збереження нових матеріалів з стародавньої історії нашої країни.

Цього року дослідження охопили територію Харківської, Сталінської та Ворошиловградської областей. Студенти історичного факультету беруть найактивнішу участь у роботах під керівництвом доцента Б. Шрамка.

Розвідка та розкопки 1957 р. дали великий і новий матеріал для вивчення скіфських селищ п'ятого—третього ст. до н. е., а також для вивчення слов'янської культури VIII—XIII ст.

Перш за все, слід відзначити дослідження старовинних металургійних горнів у с. Городище, Ворошиловградської області. Це найстаріший на сході України залишок залізоплавального виробництва, яке існувало 2500 років тому.

Ряд знахідок свідчить про те, що місцеві племена, які жили у V—III сторіччях до н. е. займалися землеробством.

Біля селища Карачовка під Харковом цього року були досліджені два стародавні житлові комплекси і остаточно з'ясована

картина оборони стародавнього російського міста X—XIII вв.

Великий інтерес являють собою ранньослов'янські комплекси VIII—X сторіч у вигляді вулиці напівземлянок.

Чудовим матеріалом для датування селища і свідченням торговельних зв'язків з грецькими містами північного Причорномор'я є знахідки грецької розписної кераміки.

Завдяки практичним польовим роботам учасники експедиції значно збагатили і зміцнили свої теоретичні знання з археології.

З початком нового навчального року студенти, учасники гуртка археології, займаються камеральними роботами. Вони обробляють матеріали, одержані в результаті розкопок, ведуть наукову роботу в археологічному гуртку. Своїми силами вони підготували фотомонтаж про археологічні розвідки та розкопки. До 40-річчя Жовтня гуртківці підготували ряд доповідей, присвячених розвитку археології в СРСР.

В. МІХЕЄВ,
учасник експедиції, студент III курсу.

Географи України зазнали великої втрати — помер завідувач кафедри регіональної фізичної географії нашого університету, голова Харківського відділення Все-союзного географічного товариства, професор, доктор географічних наук Микола Ізмайлович Дмитрієв.

Зі студентських років його життя було пов'язане з Харківським університетом. Ще на початку своєї наукової діяльності М. І. Дмитрієв побував у кругосвітній мандрівці, яку потім описав у ряді своїх статей. Протягом багатьох років він керував сектором фізичної географії Українського науково-дослідного інституту географії і картографії, а потім очолював сектор геоморфології науково-дослідного інституту геології.

Проф. Дмитрієв був видатним спеціалістом в галузі геоморфології України. Неодноразово він повертався до питань геоморфологічного та геоструктурного районування УРСР. У десятках статей, надрукованих в різних виданнях, проф. Дмитрієв розглядав питання, зв'язані з палеогеографією України.

Під його керівництвом велись геоморфологічні дослідження у районі будівництва Каховської ГЕС та в Харківському районі. Під керівництвом М. І. Дмитрієва і при його безпосередній участі було видано кілька фізико-географічних та спеціальних геоморфологічних карт УРСР та її окремих районів.

Смерть перервала його роботу над великою працею «Геоморфологія УРСР».

Проф. Дмитрієв був крупним вченим, одним з засновників Харківської (радянської) школи геоморфологів, багато років він читав курси геоморфології СРСР та УРСР на географічному факультеті Харківського університету.

Багаточисленні учні М. І. Дмитрієва працюють у різних кутках Союзу. Серед них є доктори наук, багато доцентів, кандидатів наук. Він був чуйним педагогом, науковим керівником, завжди цікавився справами студентського наукового товариства, спрямовував наукову роботу студентів був їх постійним консультантом і брав найактивнішу участь у студентських наукових конференціях. Микола Ізмайлович був закоханим у свою спеціальність і до останніх днів життя працював на благо Батьківщини.

М. І. Дмитрієв завжди відгукувався на всі події життя країни. Багато доповідей прочитано ним на різні теми для широкої аудиторії. Всі, хто мав щастя працювати з М. І. Дмитрієвим, слухати його лекції, доповіді і виступи, надовго збережуть пам'ять про нього.

ГРУПА ТОВАРИШІВ І УЧНІВ.

Деканат, партбюро, комсомольська і профспілкова організації фізико-математичного факультету висловлюють глибоке співчуття доценту Льву Яковичу Гіршвальду з приводу смерті його дружини
КАРОЛІНИ ЛЮДВИГІВНИ

Співробітники кафедри діалектичного та історичного матеріалізму університету висловлюють співчуття старшому викладачеві кафедри Григорію Федотовичу Колодійцу з приводу смерті його дружини
ЄВДОКІЇ ФЕДОРІВНИ

Редактор В. БУДНІКОВ.

